

Statsforvalteren i Trøndelag
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Trondheim, 04.02.2021

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/8627

Saksbehandler:
Arnt Hegstad

Dovrefjell – Sunndalsfjella nasjonalpark. Utkjøring av saltstein i regi av Åmotsdalen beitelag. Klage.

Miljødirektoratet opphever vedtak truffet av Dovrefjell nasjonalparkstyre. Vi mener det i en dispensasjon skal fastsettes hvor mange turer som kan kjøres. Vi betrakter derfor vedtaket som mangelfullt, og har truffet et nytt vedtak i saken. Søker gis kun tillatelse til å kjøre det antall turer det søkt om.

Vi viser til ovennevnte klagesak som ble oversendt til oss 15.06.2020 fra Dovrefjell nasjonalparkstyre. Klagesaken gjelder et vedtak om dispensasjon til utkjøring av saltstein som ble truffet av nasjonalparkstyret 28. 02.2020.

Bakgrunnen for saken

Åmotsdalen Beitelag v/Svein Henrik Risan søkte 19.12.2019 om tillatelse til utkjøring av 50 kilo saltstein til lokaliteter som ligger innenfor Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark.

Dovrefjell nasjonalparkstyre traff 28.02.2020 vedtak om dispensasjon for nødvendig antall turer utført av laget medlemmer. Tillatelsen ble gitt i perioden 2020 - 2026 på vilkår som fremgår av kjørebrevet.

Det var også satt vilkår om at beitelaget så langt det var mulig skulle koordinere kjøringen slik at antall turer ble minst mulig.

Vedtaket ble påklaget av Fylkesmannen i Trøndelag 11.03.2020 (Statsforvalteren i Trøndelag fra 01.01.2021).

Klage fra fylkesmannen

Fylkesmannen skriver i sin klage at vedtaket må angi antall turer som Åmotsdalen beitelag kan benytte for utkjøring av saltstein. Vedtaket må også beskrive hva som menes med en tur. Det stilles spørsmål ved om det regnes som en tur når flere snøscootere kjører samlet.

Fylkesmannen mener også at nasjonalparkstyret bør vurdere om det er riktig å gi en seksårig tillatelse når det i forvaltningsplanen anbefales at det skal gis fireårige tillatelser. Forvaltningsplanen angir at det skal benyttes fireårige tillatelser.

Fylkesmannen skriver også at slik vedtaket er utformet vil det være utfordrende for Statens Naturoppsyn å kontrollere kjøringen.

Nasjonalparkstyrets behandling av klagen

Nasjonalparkstyret mener at tillatelsen til Åmotsdalen beitelag følger en mangeårig praksis. De forhold fylkesmannen klager på følger verken av verneforskrift, forvaltningsplan eller tidligere praksis.

Det fremgår av saksutredningen at nasjonalparkstyret bruker å sette begrensinger i antall turer så lenge dette ikke fremgår av forvaltningsplanen, "eventuell presedens". Nasjonalparkstyret anser utplassering av saltstein som et nødvendig tiltak i en næring som ut fra verneforskriften og forarbeidene skal kunne foregå i verneområdene. Forvaltningsmyndigheten ser ikke grunn til mer styring enn nødvendig.

Nasjonalparkstyret har tiltro til at tillatelsene ikke misbrukes og har lagt seg på en linje som er fleksibel for de som driver beitenæring.

Nasjonalparkstyret er ellers enig med fylkesmannen i at tillatelsen burde definert hva som menes med en tur. Dette gjøres vanligvis til dispensasjonssaker, men ble avglempt i denne saken.

Når det gjelder varigheten av dispensasjonen mener nasjonalparkstyret at det må kunne gis for så vidt lang tid for å rasjonalisere arbeidet med kurante dispensasjonssøknader. Det er også vist til at forvaltningsplanen sier at det "normalt" skal gis tillatelser for fire år.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet er klageinstans og kan vurdere alle sider av saken, herunder ta stilling til nye omstendigheter som blir kjent, jfr forvaltningsloven § 34. Klageinstansen kan treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det opprinnelige vedtaket og sende saken tilbake til ny behandling i førsteinstans.

Vi anser at klagen er rettidig mottatt. Det er heller ikke tvil om at fylkesmannen har klagerett i en sak som dette. Vi mener det ikke er rettslig holdepunkt for å hevde at *"Klagen gjelder to skjønsmessige forhold - om antall turer skal angis i tillatelsen og antall år tillatelsen skal gjelde. Dette er opp til forvaltningsmyndighetens skjønn og er dermed ikke gjenstand for klage, med mindre klager påviser at verneformål eller verneverdier er skadelidende. Slik skade er ikke en del av begrunnelsen for klagen"*. Vi understreker derfor at forvaltningens utøvelse av skjønn også være gjenstand for klage.

Vi ser også at det anbefales at klagen bør "avvises" samtidig som det er lagt opp til at nasjonalparkstyret og klageinstansen skal realitetsbehandle klagen. Vi legger derfor til grunn at det her er ment at klagen ikke skal tas til følge og at det ikke er snakk om avvisning i forvaltningslovens forstand, jfr § 33 andre ledd.

Vi finner ellers at saken er tilstrekkelig opplyst til at klagen kan behandles. Det finnes samlet sett mye informasjon om området som høyfjellsøkosystem og områdets sårbarhet for påvirkninger, jfr naturmangfoldloven § 8.

Vernebestemmelsene for området fremgår av FOR-2018-04-20-607, forskrift om vern av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark. Formålet med opprettelsen av nasjonalparker er blant annet å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep.

Det er i forvaltningsplanen fra 2006 gitt en del generelle føringer om saksbehandling og skjønsmessige vurderinger ved dispensasjoner. Det er bl.a pekt på at mulig presedens og sumeffekter av en tillatelse skal tillegges vekt.

Miljødirektoratet mener generelt at det om mulig skal settes begrensinger på antall kjøreturer. Dette gjelder selv om vi ikke har noe grunnlag for å anta at man i denne konkrete saken vil misbruke en slik åpen tillatelse til utkjøring av saltstein. Vi ønsker en lik behandling av alle som søker om tillatelse til ulike formål og kan ikke se at det volder særlig ulempe å spesifisere antall turer i dette tilfellet. Kontrollhensyn er også et svært viktig hensyn som skal ivaretas ved alle dispensasjoner.

Når det gjelder manglende definisjon av hva som skal regnes som en tur i kjøreboka, legger vi til grunn at dette er en ren forglemmelse.

Det er noe ulik praksis når det gjelder varigheten på dispensasjoner til motorferdsel, men de fleste forvaltningsplaner legger til grunn at tillatelsene skal begrenses til 4 år. Flerårige dispensasjoner kan gis uavhengig av styreperiodene, og det er naturligvis ønskelig at kurante dispensasjoner ikke skal belaste forvaltning eller brukere unødvendig. Vi mener likevel at man generelt skal være tilbakeholden med å gi dispensasjoner lengre varighet enn 4 - 5 år slik at man ikke i for stor grad binder opp handlingsrommet til fremtidig forvaltningsmyndighet.

Miljødirektoratet mener de forhold som er påpekt ovenfor skal ivaretas ved senere dispensasjoner. Vi finner at nasjonalparkstyrets vedtak bør oppheves og at søker gis dispensasjon til 1 tur som omsøkt. Vi mener også det kun skal gis tillatelse for det tidsrom det er søkt om.

Vedtak

Miljødirektoratet opphever vedtak truffet av Dovrefjell nasjonalparkstyre 28.02.2020. Søker gis tillatelse til å kjøre 1 tur pr år til og med 2024, jfr forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Direktoratets vedtak er endelig og kan ikke påklages, jfr forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Hilsen

Miljødirektoratet

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Fossum
seksjonsleder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Dovrefjell nasjonalparkstyre
Åmotsdalen Beitelag v/Svein Henrik Risan
Oppdal kommune

Postboks 987
Engan
Inge Krokanns vei 2

2626 Lillehammer
7340 Oppdal
7340 Oppdal